No. 1075 Zaterdag 30 Juli 1904. 21ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 29 Juli.

WETKENNIS

II

Wij zullen thans overgaan tot het bespreken der *Keur* regelende de straatpolitie op het eiland Curaçao. Afdeeling I omvat: Maatregelen ter bevordering van openbare rust, orde en veiligheid.

Opdat een ieder deze maatregelen zouden kennen, zullen wij ze geheel afdrukken en achter ons hoofdartikel laten volgen.

Wij raden een aandachtige lezing dezer artikelen ten sterkste aan.

Bij openbare feesten, vermakelijkheden, optochten en dergelijken hadden wij meermalen gelegenheid ons te verheugen over den goeden, gewilligen geest van het curaçaosche volk. Steeds onderwierp het zich goedschiks aan de verordeningen der politie. Daardoor bleef orde en netheid bij publieke vermakelijkheden immer bewaard, soms werden zelfs ongelukken voorkomen.

Waarom echter zich alleen zoo gedwee getoond bij buitengewone gelegenheden? Er zijn nog zooveel gevallen, waarin men zich werkelijk wel wat beter kon voegen volgens het verlangen der politie tot genoegen van het meerendeel van het publiek.

Noemen wij slechts de muziekuitvoeringen.

Zeker, hoe meer menschen er komen luisteren des te beter, het wordt er des te gezelliger door en is een aanmoedigend bewijs van waardeering voor de muzikanten. Maar waarom zich ook daar niet gehouden aan orde en regel?

Is het dan zoo pleizierig telkens te moeten uitwijken voor anderen, die een tegenovergestelde richting gaan? Waarom niet, evenals bij dergelijke gelegenheden in de groote steden van Europa, allen eenzelfden kant uitgewandeld? Waarom niet altijd en overal RECHTS gehouden? Zoo kan er geen botsing ontstaan tusschen de muziekliefhebbers onderling, niemand heeft last van een ander, allen kunnen geregeld doorloopen.

Slechs een weinig goeden wil van het publiek en binnen weinige weken is ook deze goede gewoonte hier ingevoerd en doet men het als van zelf.

Dat nu eenige jongelui, ter bevordering van nette, beschaafde manieren onder het publiek, zich eens beijverden om hierin het voorbeeld te geven, en vrienden en bekenden met een aardigheid terecht wijzen, wanneer dezen zich soms mochten vergissen.

De dames van *Entre-nous* konden zeker door hun invloed zorg dragen, dat minstens in het park dit *rechts houden* werde ingevoerd. Deze schoone wandelweg, het gezellig verkeer tusschen die mooie heesters en boomen zal zeer veel winnen, als het publiek daar geregelder circuleert. Dat herhaaldelijk stilstaan, en uitwijken of achter elkander loopen etc., alles veroorzaakt door de tegen elkander instroomende menschenmenigte, moet toch eigenlijk wel erg vervelend wezen, zoodat wij bijna zeker zijn van onmiddellijke medewerking van het publiek, indien er slechts eenigen zijn, die den toon aangeven en voorgaan.

De Dames van *Entre Nous* zijn daartoe in het park van nature aangewezen en zullen zeker gemakkelijk slagen. En dan zal al heel spoedig bij andere muziekuitvoeringen hetzelfde wandelplan gevolgd worden, want dit is zoo redelijk, dat het noodzakelijk in ieders smaak moet vallen.

Als algemeene regel gelde derhalve: Bij muziekuitvoeringen moeten de wandelaars steeds RECHTS houden.

Bij behandeling van Afdeeling II dezer keur zullen wij in het bijzonder spreken over rijtuigen en velocipèdes, doch reeds nu vestigen wij hierop de aandacht van het publiek. Heel aardig, zeker, midden door een menschenmassa heen te rijden, en een ieder verschrikt voor u te laten uitwijken. Maar zoude het niet veel netter wezen en van hooger beschaving getuigen, indien wij anderen wat minder lastig vielen en niet moedwillig in gevaar brachten. Door onderlinge overeenkomen, door goedwillige inschikkelijkheid kan het slechts gevonden worden, dat bij muziekuitvoeringen een bepaalde baan vrijblijft voor ruiters en rijtuigen en velocipedisten. Er staan hier nu eenmaal geen boomen om rij- en wandelwegen af te bakenen.

Nog een andere gelegenheid is er, waarbij het publiek, ook zonder het te willen, toch erg hinderlijk is voor elkander, wij bedoelen het passeeren over de brug, in 't bijzonder als deze een tijdlang geopend is geweest. Denkt er toch aan steeds *rechts te houden* en allen zullen geregeld hun gang kunnen gaan. Nu raakt men in elkander verward en weet niet, welken kant het eerst uit te wijken.

Zonder verdere op- of aanmerkingen te maken, zullen wij thans de keur in haar geheel laten volgen.

AFDEELING I.

Maatregelen ter bevordering van openbare rust, orde en veiligheid.

Art. 1.

Bij openbare feesten, vermakelijkheden, optochten, samenscholingen, brand, orkaan en andere buitengewone omstandigheden moet ieder zich onderwerpen aan de voorschriften in het belang der openbare orde, rust of veiligheid door het Hoofd der Politie gegeven.

Art. 2.

Het is verboden op eenigerlei wijze de vrije passage, op de openbare straat te belemmeren.

Art. 3.

Het is verboden zonder vergunning van het hoofd van politie en met die vergunning anders dan overeenkomstig de bepalingen, welke daaraan verbonden zijn iets hoegenaamd, in, op of aan de openbare straten te planten, plaatsen, hangen, vasthechten, uitslaan, drogen, luchten, daarop water, of vuilnis te werpen of de straten op eene andere wijze te verontreinigen.

Onder vuilnis worden gerangschikt alle voorwerpen, die, hoezeer op zichzelf noch onreinheid noch vuilnis zijnde, uit hunnen aard niet op de straat behooren.

Art. 4.

Drijvers of geleiders van trek- of lastdieren en voertuigen, die op de straat stilhoudende en allen, die ladende of lossende, vuilnis of onreinheden op de straten aanbrengen, zijn verplicht, dat vuilnis onverwijld op te ruimen.

Feuilleton.

Souvernirs van een Missionaris.

DOOR

P. A. H. FRIE O. P.

Slot.

— Zoo zakten zij België af tot in Zuid-Frankrijk toe; zingend voor het publiek van badplaatsen, of 's winters, van fatsoenlijke café-chantants. In een dorp van Bretagne stierf vader na een korte ongesteldheid. De pastoor had medelijden met de kinderen en onderhield ze tijdelijk door den jongen werk te geven in zijn tuin, het meisje in de keuken. Onlangs nu krijgt de pastoor een neef bij zich, missionaris van Martinique. Die stelde aan beide weezen een goede betrekking in zijn pastorie voor. Jean zou koetsier en huisknecht, Marie organiste van het meisjeskoor en tegelijk zoo iets van secondante op de school zijn. Nu zijn ze alleen op weg naar hun bestemming, want de missionaris zelf moest haastig afreizen met de vorige boot......

Nauwelijks had hij uitgesproken of ik zat er al tusschen.

— Maar, kapitein, zeg ik, nu moet u mij ook eens hooren, zoo laat is 't nog niet. U hebt gemerkt, dat ik bijzonder attent geluisterd heb. Dat komt, die geschiedenis herinnert mij aan een weldadige aandoening eens in mijn leven ondervonden, die ik niet licht vergeten zal.

Ik twijfel nu niet meer of ik heb Jean en Marie al eens gezien en gesproken. Ik was toen in Holland voor gezondheid na tien jaar werken in de missie en gelogeerd op een dorp bij mijn familie in het zuiden van Holland.

Op een mooien zomermiddag zit ik met open raam aan mijn correspondentie, toen ik in de verte muziek hoorde, die ik maar niet wist thuis te brengen van welk slag instrumenten ze kwam. Ik kijk den straatweg op en rek zoo ver het gaat mijn lichaam uit het raam, maar zie geen sterveling dan schuins tegenover den directeur der dorpsharmonie, een goed musicus, die ook al luisterend staat te speuren. Ik roep hem toe, dat ik 't geluid heel mooi vind, maar van welk instrument hij dacht, dat het wel komen kon. Hij begreep er ook niets van — zou eens even opwandelen en informeeren.

Goed — maar 10 minuten later staan de raadselachtige muzikanten reeds voor zijn huis, een Fransch Marialiedje zingend, — zij hadden geen andere instrumenten dan hun stem. De vader, een man van bij de veertig, zijn zoontje en dochtertje van zoo wat dertien, jaar. Het was lief, het klonk aandoenlijk en tevens welluidend mooi van wege den instrumentalen klank.

Al spoedig steken ze den straatweg over naar ons huis. Mijn zuster haalt ze binnen, dadelijk huppelt een viertal harer kleinen de vreemdelingen te gemoet. De kleine zangeres had aanstonds een handje en een liefkoozing voor hen. Mijn zuster liet ze in de huiskamer, want men zag hun dadelijk aan, dat dit geen kermisgasten of verloopen zwervers waren, en presenteerde een boterham en een glas bier. Hun eenvoudige, doch nette kleeding, beschaafde manieren, hun modeste en tevreden uiterlijk had iets mysterieus als hun gezang. Geen wonder dat ze eerst werden uitgevraagd over hoe en wat en waar, vóór wij ze noodigden voor ons een liedje te zingen.

Uit een stad uit Zuid-Limburg kwamen zij, spraken dus even vlot Fransch als Hollandsch. Moeder was voor een jaar of drie overleden. Daar ieder, die hen hoorde hun gezang iets buitengewoons vond, besloot vader rond te reizen en voor het publiek te zingen met de kinderen, waaraan hij bijzonder gehecht was om hen zóó bij zich te kunnen houden. Was hij thuis gebleven, dan had hij zijn twee lievelingen aan een weeshuis of familie moeten afstaan, want van wege zijn zwakke oogen kon hij geen ambacht uitoefenen. Nu kon hij van den eenen dag op den ander komen en zelfs nog wat overleggen om 's winters een eenvoudig kosthuis met inwoning te betalen. Hij zorgde overal goed voor de arme kleinen, trouw gingen zij 's Zondags naar de kerk en iedere maand herinnerde hij hen te biechten, want ze waren reeds aangenomen. Ach, men kon het de arme schapen aanzien, dat zij zielsveel van vader hielden, want terwijl deze aan 't vertellen was, kwamen er waterlanders in zusjes oogen en broertje, haar ziende, begon ook al. Wij spraken hen wat moed en troost in en vroegen ten slotte zich eens voor ons te laten hooren. Wij lieten hun de keuze en zij voerden voor ons uit een oud-hollandsch Kerstliedje, een Fransch Marialiedje en een *O Salutaris*, maar zoo aandoenlijk schoon, dat de kleine neefjes en nichtjes met open mondjes en beweeglijk luisterden en ons de tranen in de oogen kwamen. Hun honorarium was niet gering, dat begrijpt ge, zelfs de kleintjes haalden wat uit hun spaarpot. Maar toen zij weg waren ging ik naar mijn

De verplichting daartoe berust, indien het laden of lossen van of in scheepsboord geschiedt, op den inlader of bevrachter en in elk ander geval zoowel op den voerman of geleider van het vervoermiddel als op dengene door wien de bevrachting ontvangen wordt of geschiedt.

Art. 5.

Geen puin, steen of afbraak van gebouwen, geene bouwmaterialen mogen zonder verlof van het hoofd van politie, en in geval van vergunning, anders dan overeenkomstig de bepalingen daaraan verbonden, op de straat of op openbare stoepen vóór de woningen worden neergelegd.

Bij het verleenen van zoodanige vergunning wordt gewaakt voor het behoud eener geregelde en veilige passage, evenzeer als voor de publieke zindelijkheid, reinheid en het uiterlijk aanzien der straten.

Indien bij nacht het nedergelegde voor voorbijgangers gevaarlijk zou kunnen zijn, is de belanghebbende verplicht op last en ten genoege van het hoofd van politie, het nedergelegde door een lantaren ten zijnen koste verlicht te houden.

Het is verboden zoodanige verlichting gedurende den nacht te blusschen of te verplaatsen.

Art. 6.

Het is verboden vuilnis uit te werpen elders dan binnen de door het Hoofd der politie daarvoor aangewezen plaatsen.

Art. 7.

Het is verboden op of aan de openbare straat zijn natuurlijke behoefte te doen buiten de daarvoor van wege de politie aangewezen plaatsen.

Art. 8.

Het is verboden vuilnis of stankverspreidende stoffen over de openbare straat anders te vervoeren dan in behoorlijk gesloten bakken, tonnen of andere vervoermiddelen en op andere uren dan door het hoofd van politie zullen worden vastgesteld.

Art. 9.

Geen vuur mag op de straten of in de open gaanderijen der huizen langs de straten worden gehouden of aangelegd; geen eetwaren mogen daar worden gekookt, gebraden of toebereid, geene beroepen of bedrijven, die niet noodzakelijk op straat moeten worden uitgeoefend, mogen daarop worden verricht. Geen boonen, mais of dergelijken mogen op straat gewand of gezift worden.

Tijdelijke verrichting van een bepaald werk op straat kan door het hoofd van politie worden vergund.

Art. 10.

Zonder dergelijke vergunning mag niemand eenig werk dat geraas, stank of anderen hinder veroorzaakt op straat of op de naburige erven verrichten.

Verrichtingen, die stank of voor de gezondheid nadeelige uitwasemingen verwekken, mogen zelfs niet op eigen grond geschieden, indien de uitwerking daarvan op straat of naburige erven waargenomen kan worden.

De beambten der politie zijn ten allen tijde bevoegd de woningen, gebouwen en erven binnen te treden, waar bovengemelde handelingen worden gepleegd. Ingeval van niet vrijwillige toelating, verschaffen zij zich den toegang zelfs ondanks de bewoners, gebruikers of eigenaars.

Art. 11.

Zij, aan wie door of namens het hoofd van politie, vergunning is verleend, om op de openbare straat met koopwaren te staan, zijn verplicht te zorgen, dat vóór het verlaten van hunne standplaatsen de hun toegestane ruimte op de openbare straat gereinigd is.

Art. 12.

Het is verboden op de openbare straat tusschen des avonds negen ure en zonsopgang zonder vergunning van het hoofd van politie te venten.

Art. 13.

Het is verboden op of langs de straten in de stad uitstallingen van welken aard ook te houden of te plaatsen, zonder schriftelijke vergunning van het hoofd van politie.

Art. 14.

Het is verboden op de openbare straat te vechten, te schreeuwen, onzedelijke woorden of uitdrukkingen te bezigen, moedwillig in boomen of tegen palen, op hekken, muren of afsluitingen of achter op rijtuigen te klimmen.

Het werpen met steenen of andere harde voorwerpen als, ook met vaste of vloeibare stoffen die bij het treffen van personen schadelijk kunnen zijn, is verboden, hetzij dit op of over, van of naar openbare plaatsen geschiedt.

Art. 15.

Het houden op openbare plaatsen van optochten, mascarades en serenades, van danspartijen en andere feesten of vermakelijkheden, daaronder begrepen het branden van vuren en het afsteken van en werpen met vuurwerk op of aan die plaatsen is verboden, tenzij met schriftelijke vergunning van het hoofd der politie, en onder zoodanige bepalingen als nevens die vergunning door hem nuttig of noodig worden geacht.

Niet eerbiediging dier bepalingen doet de bekomen vergunning onmiddellijk vervallen.

Het houden van hanengevechten is echter onvoorwaardelijk verboden, zelfs op plaatsen, die niet openbaar zijn.

Wordt vervolgd.

Ingezonden Stukken.

Onze wenschen.

Nauwelijks was de tijding alhier in beperkten kring bekend, dat onze geëerbiedigde Landvoogd en ZHEG's gade met een verlof van drie maanden zich naar Holland zouden begeven, of dit onverwacht bericht won meer en meer veld en was binnen een minimum van tijd, doorgedrongen tot in de uiterste gedeelten van ons eiland. Voorzeker, vertolken wij het edel gevoelen, dat ons trouw en eerlijk volk bezielt, zoo wij deze gelegenheid te baat nemen, om te betreuren de omstandigheid, die aanleiding is geweest, dat onze Gouverneur, die met hart en ziel zich aan de belangen van onze kolonie had toegewijd, zich genoodzaakt heeft gezien, dezelve wegens dringende familieaangelegenheden voor eenigen tijd te verlaten. Eenstemmig vereenigt ons volk zich, ook met den wensch, dien wij thans uiten, dat de hooge reizigers behouden Holland's bodem mogen betreden en dat ZHEG. aldaar spoedig de verwezenlijking mogen zien van zijn edele verwachtingen en om al datgene, wat strekken kan tot het herstel van de geknakte gezondheid van Vrouwe de Jong van Beek en Donk, opdat wij beiden spoedig in ons midden mogen terugzien.

Den Heer C. S. Muller breugen wij onzen oprechten gelukwensch, met de hooge onderscheiding, die ZHEG. is te beurt gevallen. Moet deze benoeming den Heer Muller hoogst aangenaam wezen, Curaçao strekt zij tot eer. Met warme belangstelling werd dit heugelijk nieuws verwelkomd door jong en oud, overtuigd als een ieder zich gevoelde, dat degene, die thans geroepen is, om als tijdelijk Hoofd dezer kolonie op te treden, the right man on the right place zal zijn. Als Administrateur van Financiën, heeft ZHEG. zich doen kenmerken, als een eenvoudig, eerlijk en bekwaam mensch, die weet hoe om te gaan met — en te voldoen aan de wenschen van — al degenen, met wie hij uithoofde zijner betrekking in aanraking moest komen. Moge ZHEG. dan later, als deze zware en gewichtige taak, die thans op zijn schouders rust, zal zijn volbracht, steeds met zelfvoldoening kunnen terugzien op dat merkwaardig tijdstip, en moge de welvaart van Curaçao, het land, dat hem heeft zien geboren worden en uit welks schoot hij is voortgebracht en waarover ZHEG. thans de teugels van het bewind in handen heeft, onder zijn bestuur in groei en bloei toenemen.

Door de prijzenswaardige daad van den HEG. Heer Gouverneur om als zijn tijdelijk plaatsvervanger voor te dragen een Curaçaonaar, is op eene schitterende wijze door ZHEG. uiting gegeven aan de onwankelbare overtuiging, die bij ZHEG. gevestigd is, dat de Curaçaosche ambtenaren, de noodige geschiktheid bezitten, om zelfs de hoogste betrekking te kunnen waarnemen.

Wij stippen dit feit aan, omdat nog versch ons voor het geheugen staat, de pretentieuse beweringen van Professor Went c. s., die onze ambtenaren hebben beoordeeld, op eene wijze, strijdig met hunne overtuiging. Thans worden al de hoofdbetrekkingen op ons eiland, hetzij tijdelijk of definitief bekleed door Curaçao's zonen en zonder twijfel zal onze geëerbiedigde Landvoogd thans in Holland ook het zijne er toe bijdragen, om Z. Exc. den Heer Idenburg onder het oog te brengen, dat degenen die thans met de hoofdbetrekkingen zijn belast, minstens even geschikt zijn, als elk ander persoon, die uit Holland voor dat doel hierheen kunnen worden gezonden. Het zou in het belang geweest zijn, dergenen die als professor Went en zijn trawanten, zich als critici hebben opgeworpen, indien zij tijdig zich het spreekwoord hadden herinnerd: „Eerst gedaan en dan bedacht, heeft menigen professor in verdriet gebracht." Wij zullen deze zaak voorloopig laten rusten, om geen oude koeien uit de sloot te halen, want wij weten, dat de tegenstanders onzer ambtenaren hunne dwalingen hebben ingezien en met een overwonnen vijand moet men „like a gentleman" handelen.

J. L. C. MONSANTO.

---

kamer, stak nog van mijn armengeld een bankje van 25 gld. in een enveloppe met een kaartje er bij waarop deze woorden: vader zorg toch goed voor de lieve kinderen en zeg niemand, van wien ge dit gekregen hebt. Ik wist, dat zij terugkomend van dokter en notaris weder bij ons voorbij moesten om aan 't station te komen. In het prieël van den tuin stelde ik mij op wacht. Eindelijk komen ze. Toen ze dicht bij waren, wenkte ik het meisje heimelijk, want ik wilde voor geen mensch mijn vrijgevigheid weten. Iets wits in mijn hand ziende, huppelt zij naar het tuinhekje waar ik achter stond en haar zeide: geef dit nog aan vader, maar zeg hem dat hij het niet mag open maken voor hij buiten 't dorp is en blijf jij nu altijd een braaf Mariakindje, hoor!

Het schaap begreep wel uit mijn stem, wat ik inwendig voelde en schonk mij uit haar blauwe kijkers een blik van zoo innige dankbaarheid, toen zij haar: „dank u wel, goede heer" uitbracht, en drukte mij met zoo'n kinderlijk vertrouwen de hand, dat ik het nooit vergeten kon en ik mij genoegzaam mijn aalmoes daardoor reeds vergoed achtte. Zij liep in een drafje naar vader en broertje, die reeds eenige passen vooruit waren. Het enveloppe aannemend en in zijn borst stekend keek de vader om, maar kon mij niet meer zien. Bij de laatste huizen van het dorp maakt de straatweg een bocht, die zag ik ze omslaan en verder heb ik nooit meer het interressante drietal gezien of gehoord. Geen wonder dus, kapitein, dat u zoo straks mijn aandacht trok, want het lijdt geen twijfel of Jean en Marie zijn de twee weezen, die als kinderen zoo mijn medelijden opwekten. Wie had ooit kunnen denken, dat ik ze hier op den Atlantischen Oceaan nog zou ontmoeten.

— Waarachtig vind ik het een aardige roman, zei de kapitein, — en ben benieuwd naar morgen, als u zeker de kennismaking gaat hernieuwen.

Voor dien avond was het uit met de conversatie, want de scheepsklok wees al bedenkelijk over twaalven. Vroolijk en voldaan namen de leden van ons clubje afscheid.

Maar den volgenden morgen stond ik al vroeg tegen de leuning van ons wandeldek naar de tweede klas beneden te kijken. Na een beetje wachten, wat mij wel lang viel, verschenen Jean en Marie, samen, als altijd in frisch toiletje maar zoo eenvoudig en kraakzindelijk. Ik — naar beneden.

— Goeden morgen, Jean en Marie, wel gerust? Ik spreek je maar in 't Hollandsch aan, want de kapitein vertelt me dat ge geboren Hollanders zijt, als ik. Versta jullie 't nog...

— Nu, of we, Eerwaarde, riep Jean, — we spreken het samen heel dikwijl, als we niet verstaan willen worden, maar is u ook Hollander?

— Dat zou ik gelooven, en ik meen dat we elkaar al eens gezien en gesproken hebben vroeger!

— Best mogelijk, Eerwaarde, maar ik kan me U toch niet meer herinneren en Zus ook niet (tot Marie die neen knikte) is 't wel, Marie? Maar natuurlijk want we hebben zóóveel en zóoveel menschen gezien......

— Ja, dat weet ik, beste jongen, de kapitein vertelde ons iets van je levensloop, maar ga nu beiden eens hier naast me zitten en laten we eens probeeren of je niet een herinnering aan mij kunt opdiepen. Zoo......denk je nu eens terug in den tijd, dat je zoowat 13 of 12 jaar waart. Weet je niet, dat je toen eens in het dorp N. geweest bent met vader zaliger om je mooie liedjes te laten hooren, dat je toen ergens werd binnen geroepen, waar veel kleine kinderen waren en waar je erg goed onthaald werd?

— Om de waarheid te zeggen, neen, Eerwaarde; jij wel, Marie (Marie schudt ook ontkennend). Och, we waren toen nog te jong om op de namen der plaatsen te letten en in zoo veel huizen ook in België en Frankrijk werden we goed ontvangen, want overal had men medelijden met ons en haalde ons erg aan.

— Goed, dan wat anders! Weet je zus Marie, ook niet meer, dat ergens op z'oon plaatsje een heer haar opwachtte en haar een enveloppe in de hand stopte met de boodschap: Vader mocht het niet openen dan buiten het dorp?......

— Maar, Jean, zei ze haastig en verrast, dan moet die heer de eerwaarde zelf geweest zijn, hoe kan hij 't anders weten.

— Ja, kind, dat was ik zelf. Het doet me goed, dat je het nog niet vergeten bent.

Toen leunde ze over haar broer heen en klemde met beide handen mijn rechter vast:

— Och, goede, beste Heer, dan nu nog eens duizendmaal dank. Toe, Jean, vertel ons hoe alles gegaan is. Zij moest mijn hand loslaten en zich oprichten, want de waterlanders kwamen te voorschijn.

Jean vervolgde toen voor haar:

— Zie, Eerwaarde, die gift van U zullen we nooit vergeten. Vaderzaliger vertelde ons later meermalen, dat wij daarmede eens zijn leven gered hebben. Niet lang nadat U ons ontmoette, werd vader erg ziek aan een bezetting op de borst. We hadden gewoonlijk genoeg geld om in een logement te verblijven, maar door vaders ziekte liepen de kosten hoog, er was geen verdienste en daarbij moest hij absoluut versterkende middelen gebruiken. Met het geld van uw aalmoes konden we 't noodige aanschaffen, en was vader spoedig zoo aangesterkt, dat de ver

Aruba, 26 Juli 1904.

Voor sommige menschen schijnt het hetzelfde te zijn, hoe zij geld verdienen, als zij het maar opstrijken en in hun zak steken.

Onder die menschen rangschik ik b. v. een rooimeester, die zonder mandaat bij de armen in het veld komt en hen aanzegt, dat zij het stuk grond, waarop zij werken opnieuw moeten laten opmeten, om te zien of zij niet te ver gaan met hun aloë te snijden en hen dreigt, zoo zij zulks niet doen, dat het terrein, wat zij bewerken, spoedig aan een ander zal gegeven worden, om er een huisje te bouwen, enz. enz.

Hoe geslepen. Wederom op laten meten, wederom geld betalen aan Mijnheer, den rooimeester. Een onnoozele loopt er vierkant in. Vroeger zijn er honderden op die wijzen ingeloopen, maar gelukkig! de tijden zijn veranderd en zoo iemand is tegenwoordig zoo vrij niet meer in zulke onrechtvaardige handelwijze, maar toch wil men het wel eens probeeren. Oude gewoonten, zie je, slijten zoo gauw niet. Daarom is het zaak, dat er goede wachten zijn, die zulke heeren op de vingers zien en onmiddellijk rapporteeren, wanneer de zaak niet *secundum Lucam* is.

Wat ik nu te rapporteeren heb, is het noodzakelijke, dat het gouvernement het doen en laten van onzen rooimeester in de buitendistricten goed nagaat en dien Heer er op wijst, dat hij zich wachte menschen, armen en rijken is hetzelfde, te dwingen hun gronden opnieuw te laten rooien en er geld voor op te strijken. Hij moet wel op de hoogte gebracht worden, dat een rooimeester het recht niet heeft om bij iemand op het veld te komen en te zeggen, dat zijn gronden wederom moeten gerooid worden, omdat hij zulks voor zijn zak noodig acht.

Mij dunkt, zoo een rooimeester is waard *ad Patres* gezonden te worden, niet hij persoonlijk, maar zijn rooimeesterschap.

B.

Ingezonden Mededeelingen.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Officieele Berichten.

De waarnemende GOUVERNEUR,

Heeft goedgevonden te bepalen, dat op den 2den Augustus a. s. de verjaardag van Hare Majesteit de Koningin-Moeder, op de volgende wijze zal worden gevierd:

1°. Bij zonsopgaang zullen, op het vallen van een kanonschot van het fort Nassau, de vlaggen op de forten van dit eiland, op de gouvernementsvaartuigen, worden geheschen, terwijl zij met zonsondergang op een gelijk schot zullen worden neergehaald.

2°. Voor het geval, dat door Hr. Ms. *Kortenaer* niet wordt gesalueerd, zal er om 12 uur 's middags van het Waterfort een saluut van 33 schoten worden gedaan.

3°. Om 7.30 v. m. zal er op Pietermaai op het plein bij het Wilhelmina-park door het garnizoen parade worden gehouden.

4°. Van 6.30—8 n. m. zal in het paviljoen Wilhelmina aan den Waterkant der Overzijde door de millitaire Kapel eene muziekuitvoering worden gegeven.

5°. De tenue van den dag zal zijn de groote.

* * *

Namens den HoogEdelGestrengen Heer waarn. Gouverneur der kolonie wordt hierbij bekend gemaakt, dat door ZijnHoogEdelGestrenge van den Nederlandschen Zaakgelastigde te Caracas de mededeeling is ontvangen, dat bij Presidentiëel Besluit van 21 Juni jl., waarbij bijzondere bepalingen worden gedecreteerd voor het in bezit verkrijgen en exploiteeren van asphalt, petroleum, teer- en pekhoudende gronden is vastgesteld, dat behalve de belastingen, aangegeven in de Mijnwet, van elke ton asphalt, petroleum, minerale teer en pek en andere dergelijke stoffen bij uitvoer een recht van Bs. 4 zal geheven worden. Vrijdom van dit uitvoerrecht is er alleen, wanneer de uitvoer -plaats heeft op grond van contracten met de Nationale Regeering aangegaan en die voor den datum van dit Besluit goedgekeurd waren door het Congres der Republiek.

Ook zullen vrij zijn de contracten, die de Uitvoerende Macht hierna zal maken ingevolge andere bepalingen van dit besluit, daar in dit geval de particuliere personen of maatschappijen de rechten zullen betalen aangegeven in hunne respectieve contracten.

* * *

Bij Gouvernements-beschikking, is:

1°. aan J. PLAATE, marechaussee der 1ste klasse bij de brigade alhier, met ingang van den 24n. Juli 1904, tot verder herstel van gezondheid, eene verlofsverlenging voor den tijd van eene maand verleend.

2°. aan den Heer J. G. STATIUS MULLER, Aspirant-klerk ten postkantore alhier, met ingang van den 25n. Juli 1904, wegens familieaangelegenheden, zeven dagen binnenlandsch verlof verleend.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Adelina U. Debrot, D. W. H. C. Henriquez, Jahn hóh, Styrman A. Ellberg (Skepp „Svea") (2), Albert Kartstau (Skepp „Svea") en niet voor bestelling vatbaar een stuk drukwerk geadresseerd aan Sociedad O.

Welkom.

Hedenmorgen is de Zeereerw. Pater Rector M. V. ZWIJSEN met de *Prins Willem III* van Trinidad teruggekeerd.

Onze financien.

De eindcijfers van het eerste half jaar zijn zoo heel mooi niet. Aan *belastingen* op het eiland Curaçao kwamen in *f* 149,950,025, dat is ± *f* 1500 minder dan 6|12 van de raming. De Inkomsten van onderscheiden aard bedroegen *f* 56,517,775, of ruim *f* 6000 boven de raming.

Waar wij echter op blijven wijzen als op een verblijdend teeken, zijn de Licht- en bakengelden, Haven- en veiligheidsrechten en Loodsgelden, die alle drie meer opbrachten dan de raming. Dit wijst, dunkt ons, op een drukker verkeer in onze haven. Aan den anderen kant bleef de Belasting op grondeigendommen ver beneden de raming, terwijl de Rente en pachtgelden van domaniale gronden in de buitendistricten weer veel hooger liepen dan verwacht was.

Wat wij ook niet over het hoofd mogen zien, zijn de meerdere opbrengsten aan Passagegelden en vracht van den gouvernementsschoener *Gouverneur Van Heerdt*, daar werd in dit eerste half jaar reeds *f* 813,225 d. i. *f* 100 meer ontvangen dan geraamd was voor het geheele jaar.

Zoo gaat het goed, misschien schiet er nog wel een stoombootje over; en dan gaat het beter.

Koloniale Raad.

De afdeelingen zijn met haar onderzoek omtrent de vier ontwerpen tot wijziging bij de rechterlijke macht klaar gekomen en hebben hun eindverslag uitgebracht. De voorgestelde wijzigingen zijn nu juist niet als afdoende verbeteringen te beschouwen, maar toch als een gunstige verandering; zooals de toestand nu is, kon het onmogelijk blijven.

Wat het voorloopig verslag op 't ontwerp-verordening houdende wijziging en aanvulling van het Wetboek van strafvordering betreft, zien wij wel, dat er verschil van opinie was onder de leden, wat geheel natuurlijk is, maar niet, dat dit zoo hoog of zoo diepgaande was, dat een afzonderlijke afdeelingzitting en rapport noodig moest geoordeeld worden.

Wat in het rapport gedrukt staat, had even goed publiek besproken kunnen worden. Bijzondere inlichtingen worden niet gevraagd, noch buitengewone wijzigingen voorgesteld. Waarom dan niet dadelijk afgehandeld, wat zeer goed onmiddellijk in behandeling genomen kon worden?

Sociedad „O"

Van verschillende zijden werd ons deze week gevraagd: Wat is toch die Sociedad „O"?

Ronduit gezegd hadden ook wij nimmer van deze vereeniging vernomen, voordat op zulk een luisterrijke wijze haar eerste anniversarium gevierd werd.

Nu echter kunnen wij uit goede bron mededeelen, dat het eene vereeniging is van eenige nette jongelui, die zich aaneengesloten hebben om de gezelligheid te bevorderen. Zij gaan te samen uit rijden, geven kleine partijtjes, dejeuners of diners, en zullen spoedig met medewerking van eenige dames een operette en comediestukje opvoeren. Wat „O" beteekent, schijnt een geheim te wezen, anderen zeggen ons, dat het *Olga* beteekent.

Kerkelijke Berichten.

Berichten uit Zevenaar [Holland] melden ons het treurig nieuws, dat de Zeereerw. Pastoor TER WELSCHEN de laatste H. Sacramenten ontvangen heeft in het begin dezer maand. Zeer zeker zal de katholieke bevolking van Bonaire hun oud-pastoor in hare gebeden gedenken.

Katoencultuur in de Kolonie.

Het comité ter bevordering der katoencultuur in onze kolonie [bestaande uit de heeren D. Gelderman te Oldenzaal, W. J. Blijden-

diensten weer doorgingen. Och, God, hadden wij later nog eens zoo'n buitenkansje gehad, wie weet of vader wel gestorven ware. In Frankrijk werd hij wederom ziek, zoodat we dagen lang niet konden zingen en moest hij het bed houden. De menschen kenden ons nog niet en behandelen ons als andere vreemden. De dokter zei: vader moest veel versterkend voedsel hebben, maar het weinige, wat we bezaten, reikte nauwelijks voor de dagelijksche uitgaven. Kortom, we konden vader niet geven wat hij noodig had en zoo kwijnde hij weg in weinige dagen. Ach God, wat stonden we toen troosteloos in dat vreemde land. Rouwkleederen hadden we niet, maar een ieder zag ons aan, dat we met vader alles verloren hadden. Toen kwam er van alle kanten hulp en steun in bij den Pastoor, die ons tijdelijk tot zich nam, maar te laat, want vaderlief hadden we er misschien mee kunnen redden, maar toch zullen we levenslang dankbaar zijn voor al wat die goede menschen aan ons gedaan hebben. U krijgt voortaan ook een bizonder gebedje, niet waar, Marie......

Goed zoo, beste kinderen, zoo mag ik het hooren. En nu mag ik zeker in de dagen, die we nog hebben vóór *Martinique* wel eens 'n beetje komen keuvelen, niet? Het antwoord laat zich gissen.

Ik stond op heete kolen om ons clubje van de eerste klas verslag te brengen van dit onderhoud. Geen wonder, dat ook bij hen sympathie en medelijden aan de orde was, zelfs de jolige Zweed bromde iets door zijn rossen knevel van „goeie, arme schepsels."

Jean en Marie genoten van toen af aller innige belangstelling, die hun waarlijk goed deed.

Toen zij in *Martinique* de boot verlieten, was het een algemeen „vaarwel", een hand drukken en nawuiven of zij de pleegkinderen der passagiers waren.

Den morgen van het afscheid overhandigde mij Jean ook een envelopppe, waarin een keurige korporaal van fijn batist, bewerkt met smaakvolle ornamenten in ivoorkleurige zij. Jean had er een kaartje van opdracht voor gecalligrapheerd met de hartelijke woorden: *Jean en Marie N. aan hun onvergetelijken weldoener.*

Met vochtige oogen en een beklemmend gevoel in de keel, zegde ik hun vaarwel. Ik had, o zoo gaarne, zelf de pleegvader geworden dier brave kinderen. Later heb ik niets meer van hen gehoord, doch van de uitbarsting der *Mont-Pelée* hebben zij zeker niet te lijden gehad, — de pastorie van den pastoor, die hen tot zich nam, lag aan den anderen kant van het eiland.

God zij met hen en met allen, die gedurende deze reis mijn hoogachting en vriendschap hebben afgedwongen.

EEN MISSIONNARIS.

stein te Emmerik en R. A. De Mouchy Jr. te Hengeloo], dat op de vergadering van belanghebbenden, gehouden Dinsdag 15 Maart ll., tot definitief bestuur door genoemde vergadering werd benoemd, heeft een circulaire verspreid voor belanghebbenden, waaraan het volgende ontleend wordt:

Het Comité heeft Z. Exc. den Minister van Koloniën gewezen op het groote belang, dat industrieelen voor onze nijverheid zien in de ontwikkeling der katoencultuur in onze koloniën, daarbij melding makende van de verschillende monsters uit Oost en West, als bewijs, dat de katoen in vele streken van onze koloniën met succès geteeld wordt.

Nog deelde 't Comité den Minister mede, de wijze, waarop dezerzijds de overtuiging bestaat, dat de bevordering der katoencultuur in onze koloniën het best kan geschieden.

De Minister heeft het Comité beloofd de zaak nader in overweging te zullen nemen.

Zooveel mogelijk is getracht aan het verzoek van den M. v. K. om geregeld op de hoogte te worden gehouden gevolg te geven door te zenden hetgeen 't Comité belangrijk genoeg voorkwam hierop de aandacht van den Minister te vestigen.

O. a. een afschrift van eenige zeer interesante brieven uit Suriname (van den dristrictscommissaris van Nickerie en van den gezaghebber van St. Eustatius), waarin mededeeling wordt gedaan van zeer goed geslaagde proeven, met zaad van Sea Island en Upland katoen, waarvan ook de gezondene monsters het bewijs leveren, dat Suriname voor de katoencultuur uitstekend geschikt is en zeer goede resultaten zal afwerpen. De monsters zijn van zeer goede qualiteit.

Verder o. a. een uitvoerig verslag van de katoencultuur op Java, hoofdzakelijk in de afdeeling Demak.

In de afdeeling Demak worden twee soorten katoen verbouwd: de Kapas Djawa en de Kapas Blanda. De Kapas Djawa is in de tropen inheemsch. De Kapas Blanda daarentegen is katoen, die in 1861 uit zaad van New-Orleans katoen werd geimporteerd. Deze katoensoort is hoewel gedegenereerd, veel langer van stapel dan de inheemsche. In 1902 werd in 't geheel ongeveer 5.3000.000 KG. katoen uit Ned-Indië uitgevoerd, waarvan alleen van Java ongeveer 2.600.000 KG. Alle katoen van Java komt bijna uitsluitend uit de residentie Semarang, waarvan de afdeeling Demak deel uitmaakt. De regent pousseert de cultuur van langstapelige katoen in deze afdeeling zeer en heeft 't Comité den Minister dan ook zijn groote ingenomenheid betuigd met het feit, dat de Indische regeering f 8000 ter beschikking heeft gesteld van den resident van Semarang tot het verleenen van voorschotten aan de inlandsche bevolking van Demak ter verbetering en uitbreiding der katoencultuur in dit district.

Korten tijd geleden ontving 't Comité een schrijven van het gouvernementslandbouwproefstation te Paramaribo, waarin werd medegedeeld, dat de inspectie van landbouw druk bezig is met nieuwe proefnemingen in zake katoenaanplanting en om inlichtingen verzocht, die gegeven zijn.

Om met de meeste kans op succès werkzaam te kunnen zijn, komt het Comité thans wenschelijk voor een vast bureau op te richten, vanwaar correspondentie en verdere bemoeiingen uitgaan, en stelt het daarom voor een vereeniging, ten doel hebbende de bevordering der katoencultuur, op te richten, waarvan men lid zal kunnen worden tegen een jaarlijksche contributie van bijv. f10.

Buitenland.

ROME.

Nogmaals deelt het Duitsche informatie-bureau, weer uit dezelfde hoogst gezaghebbende bron, een en ander mee over den stand der Italiaansche kwestie.

Zoowel Pius IX als Leo XIII en de tegenwoordige Paus, hebben in de Romeinsche quaestie aan drie punten vastgehouden:

1°. dat aan de Kerk haar bezit door de Italiaansche regeering onrechtmatig is ontnomen;

2°. dat de Paus niet *zulk een* vrijheid, veiligheid, onafhankelijkheid geniet als noodig is voor zijn waardigheid, zijn rechten en de uitoefening zijner plichten;

3°. dat de H. Stoel er op moet blijven staan en vast verwachten, dat het onrechtmatige en onrechtvaardige der toestanden definitief worde verbeterd.

Tot nu toe is voor een oplossing geen aannemelijke weg gevonden. Zoodra de H. Vader zich overtuigt, dat men aan Christus' Stedehouder een werkelijk gewaarborgde vrijheid *wil* en *kan* verschaffen, zal Z. H. tot den vrede de hand bieden.

Niemand, — zegt de berichtgever, wiens hooge autoriteit tot het doen van gezaghebbende verklaringen in staat stelt, — niemand kan het besluit trekken, dat de Paus elken duimbreed zou terug wenschen of een principieele vijand der Italiaansche eenheid zou wezen. Doch wanneer Z. H. zich niet vrij bewegen kan in zijn eigen residentie, wanneer men hem wil stellen onder een zoogenaamde garantiewet, die men elk oogenblik weer kan afschaffen, wanneer men aan de pers en de parlementen alle, ook de laagste aanvallen op het Hoofd der Kerk toestaat enz., enz., wanneer in één woord de Paus zou moeten ophouden te werken, zooals hij wil en moet, dan is het toch dwaas zich te verwonderen, als de Paus voortgaat met protesteeren, totdat hij een ware, werkelijke en volle souvereiniteit heeft herkregen.

Er *is* een andere formule mogelijk dan: herstel van den vroegeren toestand. Het katholieke volk moet den H. Vader niet voor reactionnair of eigenzinnig aanzien, maar wie aan de taak der Kerk gelooft, moet ook aan de absolute vrijheid van handelen van haar Opperhoofd vasthouden.

Wie aan de missie der Kerk niet gelooft, met zulken is over deze zaak niet te redeneeren. De Kerk verlangt geen staat, die met een groot leger en vloot zou moeten verdedigd worden, en een klein staatje is niet gevaarlijk voor de eenheid van Italië, evenals San Marino of Monaco, maar de quasties kan slechts worden opgelost door hen, die haar in haar heele diepte peilen.

DE OORLOG.

De laatste telegrammen dateeren van 25 Juli, in een week tijds kan er derhalve al weer veel geschied zijn. Beslissende slagen zijn er tot dusverre nog niet geleverd. Beide machten hebben in de laatste dagen zulke gevoelige verliezen geleden, dat zij elkander wat ontzien om weer op hun verhaal te komen. Als Japan den tijd maar heeft om wat uit te rusten. Op het vaste land zijn de voordeelen ontegenzeggelijk aan de zijde van Japan. Telkens worden de Russen teruggedrongen, telkens dichter rukken de vijanden nader op Port-Arthur.

Maar er gebeuren vreemde dingen op zee. Helaas, de berichten, zijn bijna een week oud, maar het eskader van Vladivostock heeft geen mindere plannen dan tot voor Yokohama, de havenstad van Tokio, te stoomen, de koopvaardijschepen te nemen en zoo het Japansche volk schrik aan te jagen.

Misschien zal er zelfs een landing op de kusten van Japan beproefd worden.

En het is niet bij plannen gebleven; het eskader is werkelijk gezien, eerst op 80, later op 60 mijlen van Yokohama. Reeds zijn eenige koopvaarders genomen, zoodat als het zoo doorgaat, het voedsel zeker duurder moet worden in Japan en ten laatste voor een groot gedeelte zal ontbreken.

Een landing der Russen op Japan laten wij nu nog geheel buiten bespreking. Welk groot nieuws kan de kabel ons brengen!

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1904.	Zulia.	Philad.	Marcb.	Carcas.	Zulia	Philad.
Vertrekt van New-York	Juli 2	Juli 9	Juli 16	Juli 28	Juli 30	Aug. 6
Komt aan te San Juan		14		28		11
Vertrekt van „		15		29		12
Doet Curaçao aan		17		81		14
Komt aan te La Guaira	9	18	28	Aug. 1	Aug. 6	15
Vertrekt van „	11	20	25	8	8	17
Komt aan te Pto. Cabello		21		4		18
Vertrekt van „		22		5		19
Komt aan te Curaçao	12	28	26	6	9	20
Vertrekt van „	18	24	Aug. 1	7	15	21
Doet La Guaira aan		25		8		22
„ San Juan „		27		10		24
Komt aan te New-York	25	Aug. 1	8	11	22	29

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Zulia	Merida	Marac.	Merida	Zulia	Merida
Vertrekt van Curaçao	Juli 12	Juli 18	Juli 26	Aug. 1	Aug. 9	Aug. 15
Komt aan te Maracaibo	18	19	27	2	10	16
Vertrekt van „	16	22	30	5	18	19
Komt aan te Curaçao	17	23	31	6	14	20

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO.